

Memorandwm Esboniadol ar gyfer Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 4) 2021

Lluniwyd y Memorandwm Esboniadol hwn gan Lywodraeth Cymru ac fe'i gosodir gerbron Senedd Cymru ar y cyd â'r is-ddeddfwriaeth uchod ac yn unol â Rheol Sefydlog 27.1.

Datganiad y Gweinidog

Yn fy marn i, mae'r Memorandwm Esboniadol hwn yn rhoi darlun teg a rhesymol o effaith ddisgwyliedig Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 4) 2021

Vaughan Gething
Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol

19 Mawrth 2021

1. Disgrifiad

Mae'r Rheoliadau hyn yn diwygio Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) 2020 ("y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol").

2. Materion o ddiddordeb arbennig i'r Pwyllgor Deddfwriaeth, Cyfiawnder a'r Cyfansoddiad

Yn dod i rym

Yn unol ag adran 11A(4) o Ddeddf Offerynnau Statudol 1946, hysbyswyd y Llywydd nad yw'r Rheoliadau yn cydymffurfio â'r confensiwn 21 o ddiwrnodau. Mae hyn yn angenrheidiol oherwydd y risg a berir mewn perthynas â'r coronafeirws ac yn enwedig straeniau sy'n amrywiolyn o'r feirws hwnnw, gan deithwyr sy'n teithio i'r DU. Mae'r newidiadau a wneir gan y Rheoliadau hyn yn parhau â'r ymagwedd gyffredin ar draws y pedair gwlad mewn perthynas â theithio rhyngwladol, ac yn sicrhau bod y cysondeb â Lloegr a'r gwledydd eraill yn parhau.

Y Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol

Nid yw'r diwygiadau yn y Rheoliadau hyn yn newid y ffaith bod y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn cyffwrdd â hawliau unigol o dan Ddeddf Hawliau Dynol 1998 a'r Confensiwn Ewropeaidd ar Hawliau Dynol; mae'r Llywodraeth o'r farn y gellir eu cyfiawnhau at ddiben atal lledaeniad clefydau heintus a/neu y caniateir ymyriad ar y sail ei fod yn anelu at gyflawni nod dilys, sef diogelu iechyd y cyhoedd. Mae'r Llywodraeth o'r farn hefyd eu bod yn gymesur.

3. Y cefndir deddfwriaethol

Mae Deddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984 ("Deddf 1984"), a rheoliadau a wnaed oddi tani, yn darparu fframwaith deddfwriaethol ar gyfer diogelu iechyd yng Nghymru a Lloegr. Gwneir y Rheoliadau drwy ddiwynnu ar y pwerau yn adrannau 45B, 45F(2) a 45P(2) o Ddeddf 1984. Mae'r Memorandwm Esboniadol ar gyfer y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn rhoi rhagor o wybodaeth am y pwerau hyn.

4. Diben y deddfwriaeth a'r effaith y bwriedir iddi ei chael

Gwnaed y Rheoliadau Teithio Rhyngwladol ar 5 Mehefin 2020 a daethant i rym ar 8 Mehefin 2020 mewn ymateb i'r bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd a berir gan fynychder a lledaeniad syndrom anadlol aciwt difrifol coronafeirws 2 (SARS-CoV-2).

Mae'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol yn cael eu hadolygu'n rheolaidd, ac ar 18 Ionawr cafodd y coridorau teithio eu hatal. Nid yw'r trefniadau presennol ar gyfer teithio o fewn yr Ardal Deithio Gyffredin (y DU, Iwerddon, Ynys Manaw ac Ynysoedd y Sianel) wedi newid, felly caniateir teithio heb ynysu o hyd.

O 15 Chwefror ymlaen, cyflwynodd Llywodraeth y DU gyfundrefn cwarantyn wedi'i reoli ar gyfer y rhai sy'n cyrraedd Lloegr o wledydd ar y rhestr goch. Dynodwyd 5 porth mynediad yn Lloegr ar gyfer teithwyr o'r fath y mae'n ofynnol iddynt gwblhau cyfnod

cwarantín wedi'i reoli mewn gwesty. Mae nifer cyfyngedig o eithriadau ar gyfer categorïau, megis diplomyddion, personél y lluoedd arfog a chlodwyr.

O 15 Chwefror ymlaen, cyflwynodd Llywodraeth Cymru waharddiad ar deithwyr sy'n cyrraedd Cymru os ydynt wedi bod i wlad ar y rhestr goch yn y 10 diwrnod blaenorol. Rhaid iddynt gyrraedd yn un o'r pyrth mynediad dynodedig yn Lloegr (neu'r Alban) ac aros yno o dan drefniant ynysu wedi'i drefnu am 10 diwrnod cyn teithio i Gymru. Golyga hyn na chaiff teithwyr o'r fath ddod i Gymru (heblaw am eithriadau cyfyngedig iawn) a bydd dod i Gymru yn groes i'r ddarpariaeth honno yn drosedd, gyda Hysbysiad Cosb Benodedig o £10,000.

Mae asesiad risg diweddaraf y Gyd-ganolfan Bioddiogelwch (10 Mawrth) yn dangos bod y risg o fewnforio Amrywiolynnau sy'n Peri Pryder wedi lleihau ar gyfer Portiwgal a Mauritius ac felly bydd y rhain yn cael eu tynnu oddi ar y rhestr goch. Golyga hyn y bydd yn bosibl hedfan yn uniongyrchol i'r gwledydd hyn, ac oddi yno, unwaith eto ac y bydd y bobl sy'n cyrraedd o'r gwledydd hyn yn cael ynysu gartref am 10 diwrnod.

Fodd bynnag, mae'r asesiadau risg ar gyfer Ethiopia, Oman, Qatar a Somalia yn dangos bod y risgiau wedi cynyddu ac y dylid ychwanegu'r gwledydd hyn at y rhestr goch yn awr. Golyga hyn na fydd yn bosibl hedfan yn uniongyrchol i'r gwledydd hyn, nac oddi yno, ac ni fydd teithwyr yn cael cyrraedd Cymru. Yn hytrach bydd teithwyr yn gorfod cael mynediad drwy borth mynediad dynodedig yn Lloegr neu'r Alban ac aros mewn lleoliad cwarantín wedi'i reoli yno am 10 diwrnod cyn teithio ymlaen i Gymru.

Mae eisoes nifer fach iawn o eithriadau lle caniateir mynediad i Gymru o wlad rhestr goch, sy'n cynnwys diplomyddion, personél y lluoedd arfog, sicrhau parhad busnes hanfodol y llywodraeth ac ymdrin ag argyfyngau. Yn ogystal â hyn, mae eithriad ar hyn o bryd ar gyfer cludwyr sy'n cyrraedd o Bortiwgal i ddiogelu'r gadwyn gyflenwi ond ni fydd angen eithriad o'r fath ar gyfer y cludwyr hyn pan fydd Portiwgal yn cael ei thynnu oddi ar y rhestr goch. Mae'r Rheoliadau hyn felly yn dileu'r eithriad hwnnw o'r Rheoliadau Teithio Rhyngwladol.

Bydd yr eithriadau presennol o'r gwaharddiad ar deithio i Gymru o wlad rhestr goch yn parhau a bydd eithriadau yn cael eu cyflwyno ar gyfer criwiau awyr a môr. Bydd rhaid i'r unigolion hyn ynysu gartref am 10 diwrnod.

Er bod gwaharddiad ar gyrraedd Cymru o wlad 'rhestr goch', rydym yn ymwybodol bod rhai enghreifftiau o bobl yn cyrraedd o wlad 'rhestr goch' drwy lwerddon i borthladdoedd Cymru. Bydd y Rheoliadau hyn yn rhoi pwerau i swyddogion mewnfudo a'r heddlu os oes ganddynt sail resymol dros gredu bod person yn bresennol yng Nghymru ar ôl bod mewn gwlad 'rhestr goch' yn y 10 diwrnod blaenorol, gan gynnwys pwerau i wneud y canlynol:

- ei gwneud yn ofynnol i'r person ddarparu pasbort neu dogfennau teithio;
- cadw person am hyd at dair awr;
- ei gwneud yn ofynnol i berson deithio i gyfeiriad yng Nghymru (neu i eiddo a sicrhawyd gan Weinidogion Cymru);
- ei gwneud yn ofynnol i berson ynysu yn y cyfeiriad hwnnw;
- chwilio'r person, eu bagiau, neu eu cerbyd;
- ymafael a chadw dogfennau neu eitemau a gafwyd wrth chwilio.

Oherwydd y bydd nifer cyfyngedig o bobl yn ynysu gartref ar ôl cyrraedd Cymru o wlad ar y rhestr goch, mae'r Rheoliadau hefyd yn gwneud darpariaeth i ganiatáu nifer cyfyngedig o resymau dros adael y man ynysu. Mae'r rhestr hon o resymau yn llai na'r rhestr sy'n berthnasol i bobl sy'n cyrraedd Cymru ar ôl bod mewn gwledydd nad ydynt ar y 'rhestr goch'.

Mae Gweinidogion Cymru o'r farn bod y diwygiadau hyn yn gymesur â'r hyn y maent yn ceisio ei gyflawni, sef ymateb i fygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.

5. Ymgynghori

Oherwydd y bygythiad difrifol ac uniongyrchol sy'n deillio o'r coronafeirws a'r angen am ymateb iechyd y cyhoedd brys, ni chynhaliwyd unrhyw ymgynghoriad cyhoeddus mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn.

6. Asesiad Effaith Rheoleiddiol

Ni chynhaliwyd unrhyw asesiad effaith rheoleiddiol mewn perthynas â'r Rheoliadau hyn oherwydd yr angen i'w rhoi ar waith ar fyrder i ymdrin â bygythiad difrifol ac uniongyrchol i iechyd y cyhoedd.